

Lidický zpravodaj

prosinec 2020 · číslo 12 · ročník 24 · zdarma

**Spokojené, láskou a porozuměním
naplněné vánoční svátky, hodně zdraví,
štěstí a úspěchů v novém roce přejí
Zastupitelé Obce Lidice a redakce
Lidického zpravodaje ♥**

Milí a milé,

vítám vás v posledním čísle tohoto roku. Roku, který byl pro mne velmi zvláštní, podivný a úplně jiný, než všechny ty dosavadní. Pevně věřím, že ten nadcházející nám chystá mnohem lepší dny. Dny, které si budeme moci užívat bez omezení, tak jak budeme chtít. Dny, kdy budeme moci cestovat, poznávat nové země, nové lidi, dny, kdy budeme moci normálně pracovat...

Věřím, že se v nadcházejícím roce konečně zase osobně setkáme, ať už při nějakých obecních akcích nebo prostě jen tak, na sklenku, při grilování. Co ještě říci dále?... Dbejme na své zdraví, choďme často na procházky do přírody, les a čerstvý vzduch léčí a utužuje naše zdraví jako máloco, vařme si často hovězí vývar, to je totiž dokonalý zabiják virů, doplňme naše tělo o vitamíny C, D a B, ideálně z přírodních zdrojů a ve vysoké koncentraci, odložme občas naše mobilní telefony a vezměme si nějakou dobrou knihu, k tomu si dejme čaj a buďme vděční za všechno to dobré v našich životech ☺

Míša Klapalová, vaše zpravodajka

JUBILANTI V MĚSÍCI PROSINCI

Vlasta TRÍSKOVÁ

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví,
hodně štěstí a spokojenosti ☺

GRATULACE

- ❖ Gratulujeme řediteli Památníku Lidice panu PhDr. Eduardu Stehlíkovi Ph.D, MBA, který obdržel u příležitosti státního svátku 28. října státní vyznamenání, medaili Za zásluhy. Je to čest pro nás i Památník Lidice.

Veronika Kellerová a zastupitelé obce Lidice

!!!!UZÁVĚRKA LEDNOVÉHO ZPRAVODAJE!!!!

Uzávěrka lednového čísla našeho zpravodaje se kvůli vánočním svátkům posouvá, a to již na **10. 12. 2020**. Prosím o dodržení tohoto termínu, děkuji za pochopení. mk.

VÁNOČNÍ SLOVO STAROSTKY OBCE

Text: Veronika Kellerová, starostka obce

Vážení občané, milí přátelé,

blíží se čas adventu a Vánoc, brzy již rozsvítíme první svíčku na adventním věnci. V letošní těžko předvídatelné situaci si lze jen stěží představit, jak budou advent a Vánoce probíhat. Nenavštívíme tolik oblíbené vánoční trhy v Praze, Drážďanech, Vídni, Norimberku.

Neuskuteční se ani naše tradiční rozsvícení stromečku.

A i setkání s širší rodinou a přáteli budou velmi omezená, či je odložíme na příznivější dobu. Spojme se v této složité době alespoň v myšlenkách, vzpomeňme všech našich blízkých, i těch, které jsme již nenávratně ztratili.

Myslíme na nemocné, na zdravotníky, kteří jsou v první linii v boji s covidem, a starají se příkladně o naše drahé.

Ale hlavně si zachovejme empatii, solidaritu, optimismus, dobrou náladu a důvěru v budoucnost. Určitě bude lépe! Naši předci si v minulosti prošli mnohými pandemiemi, přírodními katastrofami, válkami a vždy našli cestu a vůli žít, a přežít.

A my tento boj s kovidovou potvorou a jejími následky také vyhrájeme!

Dovolte mi, abych také poděkovala všem dobrovolníkům, kteří i v letošním roce přiložili ruku k dílu, aby se nám v naší krásné obci dobře žilo.

Také mi dovoluňte, abych vám všem v tomto období popřála i jménem zastupitelů a pracovníků Obecního úřadu co nejméně stresu a hodně vánoční pohody.

Těm nejmenším spoustu dárků pod stromeček a do nového roku 2021 vše nejlepší, hodně zdraví, dobré nálady a životního optimismu.

Doufám, že vám náš vánočně ozdobený stromeček a dřevěný Betlém uprostřed obce všechna tato přání jen umocní.

STOLETÍ LIDICKÉ KNIHOVNY

Text: Marek Veselý Zdroje: Stehlík, E.: Lidice – příběh české vsi, Praha, 2004; Obecní kroniky Lidic, Zpravodaje OÚ Lidice (2012) – příspěvky knihovníka Z. Fouse, internet

Motto: Jedinou věc, kterou musíte znát, je umístění knihovny. Albert Einstein

V návaznosti na Einsteinův výrok si doufám tvrdit, že snad každý současný lidický občan ví, kde máme knihovnu, byť v době vzniku tohoto příspěvku zavřenou...o to krásnější a modernější bude po svém otevření. Pojďme se krátce podívat do historie, v níž rozhodně neměla na různých ustlání, kdy šťastná období střídala období nejistoty, či úplného zmaru. Vždy tu však byli lidé – knihovníci a čtenáři, kteří o lidickou knihovnu znovu a znovu bojovali.

Po vzniku samostatného československého státu v roce 1918 byl už o rok později schválen zákon č. 430/1919 Sb. o veřejných knihovnách obecních. Začala éra povinného zakládání knihoven a knihovnictví za první republiky zažívalo své zlaté časy. Proto se domnívám, že někdy v této době byla založena i naše lidická knihovna. Posledním knihovníkem před vypálením obce Lidice byl Rudolf Suchý. Knížky si lidičtí občané chodili půjčovat k Suchým domů, kde byla knihovna umístěna, zejména v zimních měsících, kdy se už nepracovalo na polích a na zahradách. 10. červen 1942 znamenal nejen zničení obce, ale také její knihovny.

Rok po válce a návratu žen z koncentračního tábora byla v září 1946 zřízena Společnost pro obnovu Lidic, která měla vybudovat nové Lidice. Ale nebyl to zdaleka jediný úkol, vzala si na starost i obecní knihovnu, na jejíž fond vydala 45 tisíc korun. Knihovnicí se stala lidická žena Marie Nejedlá. V té době většina žen bydlela na Kladně, takže prozatímní knihovna byla umístěna v kročehlavském domě, kterému se říká „Berlíňák“, a teprve v roce 1951 byla přestěhována do Lidic do domku paní Nejedlé (dům č.p. 51).

Po únorovém puči v roce 1948 se k moci v našem státě dostávají komunisté...a druhý knihovní zákon v duchu komunistického režimu byl brzy na světě. Zákon sjednotil knihovny do jednotné sítě, vznikaly tzv. lidové knihovny, protože měly sloužit především lidu. Prostě i na čtenáře byl skrze knihovny vyvíjen „tlak“, aby si vybíral literaturu, která vyhovovala tehdejšímu režimu. Proto se v padesátých letech také v Lidicích, kdy je ve fondu už kolem 2500 knih, změnil název na „Místní lidová knihovna“ a docházelo také ke změnám ve funkci knihovníka – nacházíme jména: Zdeněk Žižka, Miroslav Nešleha, Karel Šobotník. Všem šlo o jediné – o spokojeného čtenáře a fungující knihovnu. Snad jsou mezi lidickými občany ještě tací, kteří si pod jmény vybaví konkrétní osoby.

Patrně v šedesátých letech, kdy se knihovnicí stala paní Marie Ottomanská, došlo k přestěhování knihovny na roh obchodního centra. Za jejího působení se zvýšil počet čtenářů stejně tak počet půjčovaných knih. V letech sedmdesátých byl do knihovny zakoupen nový nábytek, v roce 1974 dokonce získala lidická knihovna titul „Vzorná knihovna“, což bylo tehdy nejvyšší možné ocenění.

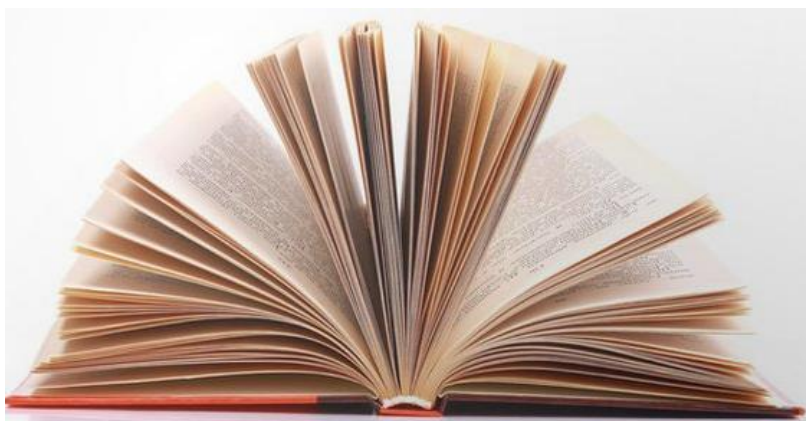
Následuje období, které už pamatují i já, protože jsem jako žák a student do knihovny

také chodil. Vybavuji si především knihovníka Josefa Kovářika, i když před jeho nástupem vedla knihovnu jeho dcera Jitka (pozn. dnešní knihovník Jiří Černý je synem a vnukem obou zmiňovaných). Pan Kovářik byl učitel, a tak to uměl jak s dětmi, tak s dospělými. S každým „zavedl řeč“, každému se snažil poradit s výběrem knížky. U dětí a mládeže to bylo zejména tzv. povinná školní četba.

Když přišel sametový převrat v roce 1989, tak se zprvu zdálo, že knihovny se oprostí od svého úkolu vychovávat komunistického čtenáře a ten se bude moct svobodně rozhodovat, co bude číst. Jenže doba paradoxně knihovně nepřála. Na prvním místě bylo podnikání, získání peněz do obecní pokladny, a proto se tehdejší zastupitelstvo rozhodlo, že knihovnu přestěhuje do kulturního domu (dnešní Lidická galerie) a uvolněný prostor na rohu obchodního centra bude pronajímat. V naprosto otřesných a nevyhovujících podmínkách suterénu kulturního domu se však knihovně nemohlo dařit... a také nedařilo. Psal se rok 1992, kdy se knihovník Josef Kovářik rozhodl ukončit činnost knihovny. Dalších sedm let se nedělo nic (během nich pan Kovářik zemřel) a vypadalo to, že lidické knihovně už asi nadobro odzvonilo. Více jak polovina uskladněných knih byla působením vody a plísní už stejně na odpis...

Se spásným řešením přišel místní občan Čestmír Sklenička, kterému se povedlo přesvědčit obecní úřad a také správní radu nadace, která vedla nově postavenou Oázu, aby se knihovna přestěhovala právě do jedné z jejich místností. A také se mu povedlo přesvědčit Zdeňka Fouse, aby se ujal funkce knihovníka. Začíná nová éra – „Veřejná knihovna Lidice“ se znovu

dostává do povědomí lidických občanů. Zdeněk Fous kolem knihovny vytváří i dětskou skupinu Klub Íčko, pořizuje do knihovny počítač, zařídí jeho připojení k internetu, podílí se na organizaci mnoha různých kulturních

a společenských akcí. Podaří se mu i „husarský kousek“, když v roce 2004 prosadí opětovné přestěhování knihovny do původních prostor na rohu obchodního centra, kde je dodnes... a doufejme, že natrvalo. Dlouhodobá nemoc Zdeňka Fouse znamenala i další střídání na postu knihovníka (zastupovali ho: Aleš Kachlík, Anna a Hana Vondráčkovy), a tak od roku 2012 máme v Lidicích knihovníky hned dva – Jiřího Černého a Michaelu Indrákovou.

Přemýšlel jsem nad závěrem svého příspěvku, a přitom našel citát matematika Bolzana: „Knihy jsou podobné domovu, do kterého se vracíme i za největší bouřky.“ Lidická knihovna těch bouří během sto uplynulých let už zažila dost, proto přejí knihovníkům i čtenářům už jen klidné počasí a co nejvíce krásných chvil s knížkou v ruce... vypůjčenou třeba právě v lidické knihovně.

HONY Z POHLEDU HONCE

Text: Jaroslav Adamec Foto: Antonín Nešpor

Když už se píše v médiích o honech, tak to bývá většinou spojeno se zraněním honce, či náhončího. Ale to není náš dnešní případ.

Ve volném vyprávění mladého honce, účastníka poválečných honů, pořádaných členy myslivecké společnosti Orel Lidice si připomeneme, jak to tenkrát probíhalo a zároveň vzpomeneme na lidické občany, kteří se myslivosti v nových Lidicích po válce věnovali.

Jak takový hon vlastně probíhal?

V klubovně (v budově původního muzea vystavěné po válce ve starých Lidicích), která dodnes stojí na rozhraní katastru Lidic a Makotřas hned u silnice, se myslivci scházeli společně s honci před honem okolo 7. hodiny ráno. Posnídalo se, zapilo pivem, sem tam si na zahřátí dali panáčka, prohodili pár přátelských slov a šlo se na první kolo.

Začínalo se před klubovnou.

Hospodář, tehdy Tonda Hájek, kovář ze Středokluk, přivítal hosty, připomněl bezpečnostní pokyny ke zdaru honu. Potom začal posílat střelce a za nimi honce. Vždy dbal na věk, ty mladší šli dříve, aby ty starší šetřil do dalších kol.

Honitba je totiž dost velká. Začíná nad Bělockým hájem k silnici na Hostouň, odtud po východní straně silnice na Hřebeč po její severní straně ke dřínskému lesu, kolem haldy na Stehelčevěs podél silnice navazující na rychlostní komunikaci označenou jako R7, podél její západní strany až k novému rybníku pod obcí Středokluky, dále po severním břehu Dolanského potoka zpět k Bělokům.

Po ukončení rozdělení honců a střelců šel poslední trubač, pan Selement, jenž vždy odtroubil začátek a konec střelby.

Nejhorší pro honce bylo jít za Jirkou Malým a Jirkou Hejným, ti pálili o sto šest a většinou neminuli.

Honci se pachtí terénem a sbírají trofeje, takže jsou časem ověšeni kilogramy ulovené zvěře, což pokaždé dokonale prověřilo jejich fyziku.

Po ukončení prvního kola byla přestávka na občerstvení a doplnění sil. Honci naložili zvěř na valník.

Na hlavních honech při výřadu bývalo půl druhého tisíce kusů zvěře – zajíců, bažantů, koroptví, někdy i divočák, ale i škodná – liška, kuna i divoká kočka.

Tak bohatých výřadů v sedmdesátých létech minulého století pozvolna ubývalo.

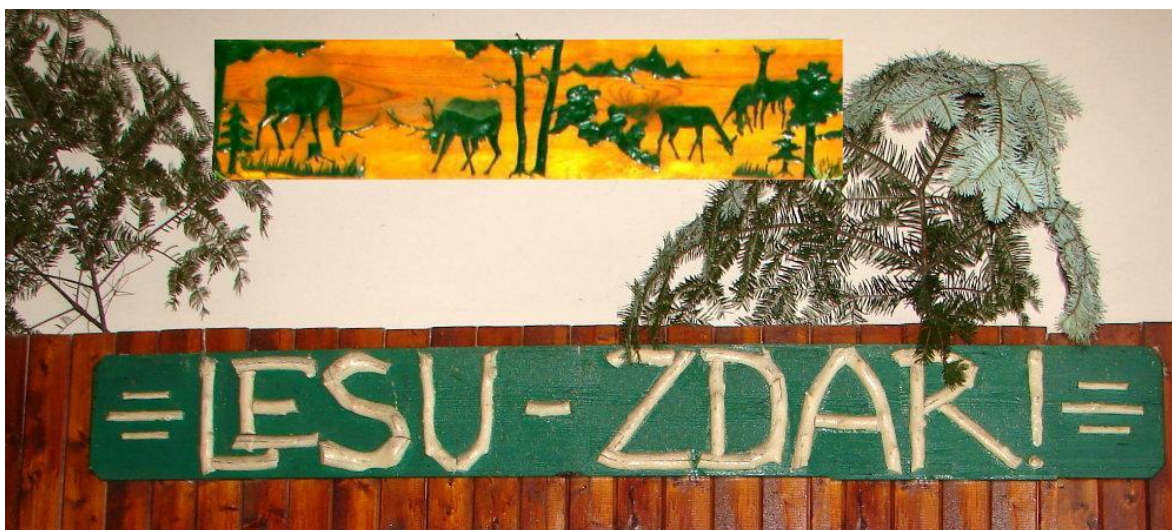
Úbytek zvěře zapříčinila chemizace zemědělství, rušení remízků a odchyt zajíců posílaných do zahraničí.

Po skončení honu hospodář zhodnotil výsledek honu, nad výřadem pronesl poctu zvěři, poděkoval hostům za účast a všechny přítomné pozval na večeři a k ukončení léče zábavou. Proběhlo rozdělení úlovků účastníkům honu. Odměnou všem byl kančí guláš. Po večeři hrála hudba, tančilo se, zpívalo, zkrátka bylo veselo.

Zvykem bylo vyhlášení nejlepšího střelce a honce nebo pasování nového myslivce.

Když se mladý adept na myslivce pasoval, musel vypít několik sklenic vody, mléka,

piva a kořalky, aportovat zajíce a pak ho teprve hospodář pasoval loveckým tesákem za myslivce. V kamarádkém prostředí útulné klubovny se hony končily většinou až pozdě k ránu.

Je třeba dodat, že hony v Lidicích byly vždy společenskou událostí, při které se scházeli všichni členové spolku, tedy i náhončí. Ti pomáhali myslivcům po celý rok s příkrmováním zvěře, a při vysazování stromků i senoseči, aby bylo co dát v zimě do krmelců. Hony byly vyvrcholením mysliveckého roku.

Stejně významnou společenskou událostí byl pak myslivecký ples uspořádaný ve všech prostorách kulturního domu v Lidicích.

Ještě jedna věc se při honech probírala, byly to historky z minulých časů, čímž se zároveň zavzpomínalo na členy spolku, kteří už „lovili v jiné honitbě“.

Na tomto místě bych rád vzpomenu na některé členy Lidové myslivecké společnosti, později přejmenované na Myslivecké sdružení Orel Lidice, a ještě později na Českomoravskou mysliveckou jednotu Orel Lidice.

Vzpomeňme, jak se scházeli v „myslivně“ na pietním území pan Hanf, Křivan, Čepela, Bušek, Kloubek, Lukáš, Malý, z Buštěhradu pánové Pekový, Hejný a Polách, a z Bělok pánové Kozel, Krejčík, Malý, Bozděch.

Výčet aktivních členů spolku

by mohl pokračovat, neboť za myslivostí do Lidic dojížděli kamarádi lidických nimrodů z Kladna, Prahy a na hlavní léče pak z celých Čech.

Lovu zdar!

MDVV U ČECHOSLOVÁKŮ VE MĚSTĚ TAURANGA NA NOVÉM ZÉLANDU

Text: Pavla Bellis Nešporová Foto: Angela Howard, Tauranga, NZ

Několik dní po uzávěrci minulého zpravodaje přišel elektronickou poštou dopis od Paula Horáka z Nového Zélandu (syna Josefa Horáka z Anglického Swindonu, a tedy vnuka Josefa Horáka, letce z Lidic). Psal v něm o tom, že 22. října letošního roku obdržely tři děti z města Tauranga (kde se svou rodinou žije) certifikáty za účast na 47. a 48. ročníku Mezinárodní Dětské Výtvarné Výstavy pořádané Památkem Lidice. Slavnostní předání se uskutečnilo v kulturním zařízení zvaném „The Incubator Creative Hub“, za přítomnosti jeho předsedy, pana Franka Grapla (na fotografii stojí vpravo). Vlevo je Paul Horák a mezi nimi zleva Ella Mitchell (16 let), Jack Olsen (8 let) a Sienna Olsen (9 let), kteří certifikáty obdrželi.

Dále Paul píše, že tuto nevšední událost navštívili představitelé zdejší komunity a členové Českého a Slovenského klubu. Přednesli zde mnoho projevů, z nichž bylo patrné, že Novozélandčané jsou dodnes osudem Lidic pohnuti. Mimo certifikátů dostaly děti ještě publikaci Eduarda Stehlíka: „Lidická vzpomínání“. Ella Mitchel a

Sienna Olsen obeslaly svá díla již minulou výstavu a letos Sienin bratr Jack Olsen snímkem „Jeskyně“. Na třetím snímku přebírá svůj certifikát Sienna Olsen. Na závěr ještě poznámka:

Pravnučka letce Josefa Horáka Emily Horak, také obeslala v roce 2019 výstavu svým obrázkem „Želva“.

Na obrázku

jsou zobrazeny medúzy, kterými se želvy živí, ale mezi nimi plavou i plastové obaly, které když želva požře, tak uhynie. Obrázek sice nebyl porotou oceněn, ale na toto nebezpečí upozorňuje.

Český a Slovenský klub pořádá různé vzdělávací akce sdružující tamní československou komunitu.

GENERÁL GASTRO

Text: Michaela Klapalová

Dnes pro vás mám takovou malou předvánoční inspiraci, bude i kapr a trochu si i zamlsáme. Tak hurá do kuchyně!

KAPR NA SLANINCE A ŠTOUCHAČKÁCH

Kapr (rozporcovaný na podkovy či filety, podle toho, čemu dáváte přednost)

Mořská sůl a čerstvě mletý pepř

Sušená majoránka a kmín na posypání

Plátky anglické slaniny na vyložení pekáčku

Šťouchané brambory, udělané jak má kdo rád (já ochutila máslem, opečenou slaninkou, cibulkou a jedním stroužkem česneku, pažitkou)

Nasekaná petrželka či pažitka na ozdobu

Pekáček nebo zapékací mísu vyložte plátky slaniny. Na ně rozprostřete připravené šťouchané brambory a poklademe kapřími kousky, které jsme si osolili, opeřili a posypali majoránkou a kmínem.

Vložíme do rozpálené trouby a pečeme cca 30 minut.

Během pečení bude do brambor vytékat šťáva z pečících se ryb a spolu se slaninkou na dně pekáčku vytvoří nepřekonatelnou přílohu.

Před podáváním ozdobte petrželkou či pažitkou a podávejte.

COOKIES Z ARAŠÍDOVÉHO MÁSLA

160g hladké mouky (ideálně špaldové)

½ lžička soli

1 lžička kypřicího prášku do pečiva

70g másla

70g arašídového másla

100g třtinového cukru

1 sáček vanilkového cukru

1 vejce

Do misky prosejte mouku a přidejte sůl a prášek do pečiva. Ve druhé míse smíchejte arašídové máslo s klasickým máslem, cukrem a vejcem. Pak ke směsi postupně přisypávejte mouku a důkladně míchejte, až se všechny ingredience krásně spojí. Pokud by bylo potřeba, přisypte více mouky, některá arašídová másla jsou tekutější. Z těsta vytvořte kuličky a vyskládejte je na plech vystlaný pečícím papírem, každou kuličku lehce stlačte dnem od sklenice.

Pečeme při 180 stupních cca 10-15 minutek. Po vychladnutí jsou první dny maličko tvrdší, pak změknou....prý...u nás jsme se k tomuto stavu nedopracovali, protože jsou skvělé od té doby co se dají držet trošku vychladlé v ruce.

Prostě velký mňam ♥

INFORMACE PRO OBČANY – POZOR NA TUTO FIRMU!!!

Jelikož došlo i na kontaktování lidí u nás, v Lidicích, upozorňujeme všechny naše občany, aby si dali pozor na tuto firmu nabízející revizi oken, kotlů,...

Firma kontaktuje z tohoto telefonního čísla: +420 730 70 10 10 a jedná se o podvodné jednání. Dejte si na ně proto pozor a nikoho takového nepouštějte k sobě domů!

☎ +420730701010, 730701010 – Počet hodnocení: 12×...

<https://telefonidatabaze.cz/cislo>

Hodnocení telefonního čísla +420730701010: velký pozor na toto číslo, jedná se o podvodníky
prý kontrola **oken** ... Otravují, snaží se dostat do baráku...

!!!UPOZORNĚNÍ OBČANŮM!!! – VOLNĚ POBÍHAJÍCÍ PSI

Na základě žádosti občanů Lidic upozorňujeme majitele volně pobíhajících psů po obci na porušování obecně závazné vyhlášky a žádáme, aby své psí mazlíčky měli řádně na vodítku, aby tak nemohlo dojít k nějakému neštěstí. Děkujeme!

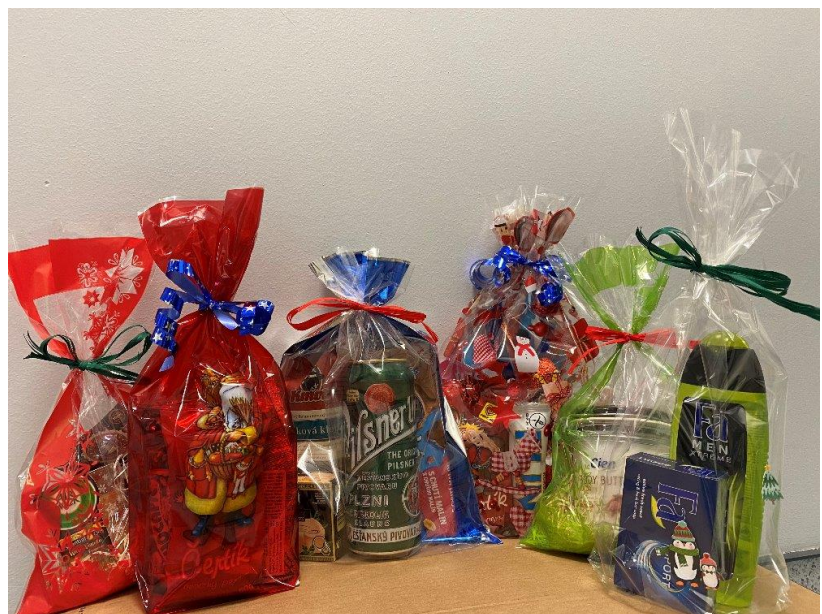
INZERCE: POZVÁNKA NA ADVENTNÍ FARMÁŘSKÉ TRHY BUŠTĚHRAD

Srdečně vás zveme na Adventní Farmářské trhy na Buštěhradu, prodejní areál za hřbitovem. Parking zajištěn v areálu trhu.

Dárkové zboží – mikulášské i vánoční

Mikulášský a adventní čas je pro nás a určitě i pro vás nejkrásnější období v roce 😊

Máme stánek plný ručně vázaných mikulášských a vánočních balíčků pro děti, babičky, maminky, dědečky i tatínky...

Sortiment: velký výběr ručně vázaných mikulášských a vánočních balíčků pro všechny věkové kategorie

Na co se můžete těšit: na krásnou, vtipnou a veselou obsluhu za všech okolností 😊

28. 11. 2020 Mikulášské ručně vázané sáčky, balíčky, vánoční balíčky...

5. 12. 2020 Mikulášské ručně vázané sáčky, balíčky, také ovocné balíčky s oříšky, sáčky pro „zlobivé děti“, bohatý mikulášský sortiment, vánoční zboží

19. 12. 2020 Velký výběr vánočního zboží pro všechny

Přijďte, buštěhradské trhy mají moc skvělou atmosféru!

Ostatní prodejci prodávají například ovoce, zeleninu, pekařské zboží, uzeniny, nakládané sýry, domácí marmelády, apod...

Kontakt:

FB: Farmářské trhy Buštěhrad

Web: www.farmarsketrhybustehrad.cz

NABÍDKA MIKULÁŠSKÉ NÁVŠTĚVY

V podvečer 5. prosince mohou přijít se svými společníky i k vám domů.

*zamysli se nad svýma hříchama
A hodní budou odměněni.*

blíže informace na:

rezervace@divadelkouzvonu.cz

+420 731 147 798

16. ROČNÍK SOUTĚŽE O KŘIŠŤÁLOVOU POPELNICI V NETRADIČNÍ PODOBĚ! ZÁSTUPCI EKO-KOM SE TENTOKRÁT ROZJELI PŘEDAT OCENĚNÍ PŘÍMO DO NEJLEPŠÍCH OBCÍ

Text a foto: Andrea Vodňanská, agentura Ex voto

Po letošní konferenci Odpady a obce 2020, která se v minulosti konala vždy za přítomnosti stovek účastníků v Hradci Králové a letos si kvůli koronavirovým omezením odbyla svou on-line premiéru, proběhlo v netradičním kabátu i předání ocenění vítězům celorepublikové soutěže obcí v třídění odpadů „O křišťálovou popelnici“ za rok 2019. Na rozdíl od minulých let neproběhlo předání ocenění zástupcům nejlépe třídících obcí na slavnostním večeru konference v HK. Naopak zástupci společnosti EKO-KOM se rozjeli dnes přímo na radnice a obecní úřady, kde ve stejnou chvíli předali ocenění a zveřejnili jim umístění v soutěži. Vyhlášení tak proběhla v komorním duchu, na radosti to ale oceněným obcím neubralo.

Stejně jako v minulých letech byla i tentokrát soutěž určena všem obcím ČR zapojeným v systému EKO-KOM a soutěžilo se ve třech velikostních kategoriích. Do užšího výběru 16. ročníku soutěže O Křišťálovou popelnici postoupilo 66 nejlepších měst a obcí – pět zástupců z každého kraje a hlavní město Praha. Ocenění získaly 3 nejlepší obce a města z každé kategorie a z těch vítězných vzešel i absolutní vítěz. Květiny, malé křišťálové popelnice a v případě vítězů i šeky s finanční odměnou předali nejlepším obcím a městům v rámci dnešní svatomartinské tour zástupci EKO-KOM, a.s.

Kategorii obcí do 500 obyvatel ovládly tentokrát Potůčky, v kategorii obcí od 501 do 5 000 obyvatel zvítězily Vigantice a v kategorii nad 5 001 obyvatel dosáhl na vítězství Vimperk. **Jihočeský Vimperk se stal zároveň absolutním vítězem 16. ročníku soutěže O Křišťálovou popelnici** a doplnil tak seznam vítězů na putovní Křišťálové popelnici, kterou starostka Jaroslavě Martanové předala regionální manažerka AOS EKO-KOM Lenka Pravdová.

Co je hodnoceno?

Každý kraj měl pěti nejlepšími zástupci. Do celostátního užšího výběru totiž postoupili automaticky vítězové z krajských soutěží, další 2 zástupce z každého kraje nominovali příslušní regionální manažeři EKO-KOM, a.s., vybírat však mohli pouze z obcí, které se umístily v krajské soutěži nejhůře na 5. místě. V užším výběru pak o těch nejlepších rozhodovala celá řada kritérií. Jako vždy se hodnotilo nejen dosažené množství vytríděného odpadu na osobu a rok pro každou komoditu, hodnotil se také poměr tříděného odpadu a komunálního odpadu, hustota sběrné sítě (včetně pytlového

sběru a individuálních nádob), přihlíželo se také k tomu, jestli obec sbírá i nápojový karton, bílé sklo a kovy a celkově jaké jsou v obci vytvořené podmínky pro nakládání s odpady. Hodnocení je tedy velmi komplexní a provádí se především na základě údajů poskytovaných obcemi systému EKO-KOM v rámci jejich pravidelného výkaznictví.

VÝSLEDKY SOUTĚŽE O KŘIŠŤÁLOVOU POPELNICI 2019

Absolutní vítěz: Vimperk

kategorie Obce do 500 obyvatel:

1. Potůčky
2. Český Jiřetín
3. Albrechtice v Jizerských horách

kategorie Obce 501 – 5 000 obyvatel:

1. Vigantice
2. Velké Bílovice
3. Pržno

kategorie Obce nad 5 001 obyvatel:

1. Vimperk
2. Telč
3. Jilemnice

LIDICKÝ HERBÁŘ: TAJEMNÉ JMELÍ

Text: Michaela Klapalová

Vánoční svátky mám spjaté se jmelím, je to podle mě krásný symbol těchto svátků. A věděli jste, že tahle zvláštní rostlina je opředena mnoha mýty a legendami o magických vlastnostech?

Během podzimu a zimy strom shodí dolů své listy, a tehdy si můžeme všimnout v jejich korunách zvláštní koule, která je zelená a viditelná do širého kraje. Jedná se o Jmelí bílé (*Viscum album*). Tento stálezelený poloparazitický keřík napadá především listnaté stromy, zejména pak habry či topoly, ale najdeme je i na borovicích či jedlích.

Se svým hostitelem pevně sroste, neboť jeho kořeny se pevně zavrtají do kůry stromu, tak může čerpat vodu a živné soli. Pouze s produkcí organických látek si jmelí vystačí samo pomocí fotosyntézy. Listy na koncích tenkých stonků rostou vždy v páru. Již v průběhu zimy se tvoří pupeny, které se na jaře rozvinou v květy a boční výhonky. Krásné bílé plody připomínají perly a tvoří se pouze na samičích keřících. S oblibou si na nich

pochutnávají různé druhy ptáků, bobule projdou jejich zažívacím traktem a semínka v nich obsažená se díky ptačímu trusu dále rozšiřují.

Tato prazvláštní rostlinka od nepaměti podněcovala lidskou fantazii, a není se čemu divit. Jmelí přežívá na svém hostiteli, aniž by se jeho kořeny kdy dotkly země. Navzdory ročnímu koloběhu je věčně zelené a uprostřed chladné tuhé zimy plodí šťavnaté bílé bobule. Už staří Římané připisovali jmelí magické a léčivé schopnosti, stejně tak Keltové či Germáni. Keltští druidové ho považovali za vzácnou rostlinku, která se směla sbírat pouze při vzácných příležitostech, a celý její sběr provázela tajemná ceremonie. V období zimního slunovratu druid rituálním způsobem odřízl jmelí jedním rázem zlatého srpů, jenž symbolizoval sluneční i měsíční energii. Věší se také na větve ovocných stromů, aby tak zajistily bohatou úrodu. Některé rituály se však zachovaly dodnes. Jmelí zavěšené v lidských příbytcích i stájích symbolizovalo štěstí a plodnost a mělo ochránit jejich obyvatele před zlými duchy. Advent si prostě bez jeho zelených větvíček nedovedeme představit. A polibek pod ním je jedním z magických kouzel Vánoc.

Jmelí je rostlina odedávna využívaná k léčení. Obsahuje glykoproteidy, peptidické toxiny (především viscotoxin, který se skládá z více jak 40 aminokyselin), vodorozpustné polysacharidy, alkaloidy, cholin, acetylcholin, histamin, organické kyseliny, triterpeny, fenylové sloučeniny a řadu dalších látek.

Zajímavé je, že jednotlivé rostliny jmelí mají různý obsah látek podle toho, na jakém stromě rostou. Dál záleží i na době sběru: nejvíce účinných látek má jmelí sbírané v březnu, listopadu a prosinci. Často bývá uváděno, že je jedovaté, ale není to tak. Jedovaté jsou pouze bílé bobule, které v sobě obsahují vysoký obsah jedu, nikoli však rostlinka jako taková.

V současné medicíně se využívá ke snižování krevního tlaku, neboť rozšiřuje vlasečnice, působí proti arterioskleróze a jako podpůrná léčba některých nádorových onemocnění. Tlumí bolesti hlavy, závratě, má protirevmatické účinky a omezuje výskyt křečových žil nebo bérceových vředů.

V kosmetice se výtažky z jmelí uplatňují v produktech určených ke zklidnění podrážděné citlivé kůže a při nadměrné tvorbě lupů. Komplex účinných látek obsažených ve jmelí působí na pokožku těla i hlavy blahodárně.

Čaj ze jmelí či tinktury se dají sehnat v obchodech s bylinkami, například u Grešíka nebo Dr. Popova, takže pokud chcete srovnat váš krevní tlak, správnou činnost cévní soustavy nebo činnost srdce, neváhejte a vyzkoušejte tyto produkty.

Pokud chcete být více za bylinkáře, můžete si připravit i vlastní, stačí najít někde jmelí a najít u strýčka Googla recept na vlastní tinkturu. Krásné Vánoce ♥

Křivoklátská zvěřina s.r.o.

To nejlepší z přírody na Váš stůl

Adventní
víkendy
Otevřeno 9 – 12 hod.

Prodej zvěřiny:
Jelení Kančí
Dančí Srnčí
Mufloní
Uzeniny ze zvěřiny

Prodej vánočních jedlí
a Dárkových poukazů

od 9. prosince 2020

Otevírací doba: (po dohodě kdykoliv)
středa / čtvrtek / pátek
16:00 – 19:00

Adresa: U Přehrady 471
273 53, Hostouň

+420 702 205 888
info@krivoklatskazverina.cz
krivoklatska.zverina
www.krivoklatska-zverina.cz

Reklama tiskárny

VEŘEJNÁ KNIHOVNA LIDICE – INFORMACE

Lidická knihovna je stále až do odvolání uzavřena z důvodů rekonstrukce.

Děkujeme za pochopení. Jirka Černý a Miša Indráková

Lidický zpravodaj č. 12/2020. Zdarma. Evidenční číslo: MK ČR E 10562. Vydavatel: Obec Lidice. Náklad 260 výtisků, 12x ročně. Uzávěrka příštího čísla: 10. 12. 2020 Vychází měsíčně pro obec Lidice. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vydavatel: Obecní úřad, ul. 10. června 1942, čp. 161, 273 54 Lidice, tel. 312 253 083, email: lidice3@volny.cz, web: <http://www.obec-lidice.cz/>. Místo vydání: Lidice Přípravuje: Michaela Klapalová. Vaše příspěvky a reakce prosím zasílejte: dozpravodaje@seznam.cz. Redakce děkuje za pochopení, že některé texty je třeba upravit či zkrátit. Za původnost a obsahovou správnost ručí autoři článků. Publikované články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko OÚ či OZ Lidice. Redakce si vyhrazuje právo drobných úprav textu.

NEPROŠLO JAZYKOVOU ÚPRAVOU. Předáno do tisku dne: 26.11.2020

Rožnášku v obci zajišťují: Zastupitelé obce.

Tiskne: ABSOLUTNOWEB, Luděk Bartoš, Palackého 123, Hřebeč, 27345, Tel.: +420 731 078 501, info@absolutnoweb.eu, www.absolutnoweb.eu